

УДК 378.018.4:378.016:61

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Т. О. Безрук, В. В. Безрук

Буковинський державний медичний університет

INTERDISCIPLINARY INTEGRATION IN THE PROCESS OF STUDYING CLINICAL SUBJECTS

T. O. Bezruk, V. V. Bezruk

Bukovyna State Medical University

У роботі викладено погляди на міждисциплінарну інтеграцію в процесі вивчення клінічних дисциплін. Розглянуто основні напрямки міждисциплінарної інтеграції, її форми та засоби проведення. Висвітлено роль знань та вмінь у процесі міждисциплінарної інтеграції.

The paper deals with views of an interdisciplinary integration in the process of studying clinical subjects. The basic trends of an interdisciplinary integration, its forms and ways of its performance have been considered. The role of knowledge and skills in the process of an interdisciplinary integration has been ascertained.

Вступ. У системі медичної освіти згідно з основними положеннями Болонської декларації (1999, 2005) із використанням принципів кредитно-модульної системи ідея міжпредметного інтегрування, міждисциплінарного, комплексного підходу є актуальною та необхідною. Мова йде про організацію принципово нового навчального процесу для забезпечення засвоєння навичок та вмінь майбутніми лікарями згідно з кваліфікаційною характеристикою [3, 4]. Для досягнення цілей міждисциплінарного інтегрування важлива системність та послідовність у реалізації цього підходу, при вивченні загально-медичних та особливо клінічних дисциплін.

Змістовна інтеграція навчального процесу на клінічних кафедрах повинна ґрунтуватися на цілісному розумінні організму людини, його змін у вікових та гендерних аспектах. Системний міждисциплінарний метод навчання дозволить підготувати медичного працівника з якісно новим рівнем мислення – діалектичним мисленням, здатним синтезувати знання, отримані на різних (фундаментальних – теоретичних та клінічних) дисциплінах.

Основна частина. Міжпредметні зв’язки – це цільові і змістові збіги, що існують між навчальними дисциплінами, особливо терапевтичного профілю (“Педіатрія” та “Внутрішня медицина”), оскільки серед нозологій, що вивчаються, чітко прослідкову-

ються вікові причинно-наслідкові зв’язки.

Для підвищення рівня викладання та узагальнення сприйняття інформації, що викладається в програмі вищої медичної школи, клінічними кафедрами Буковинського державного медичного університету (кафедра педіатрії, неонатології та перинатальної медицини й кафедра внутрішньої медицини) використовується узагальнена схема викладання клінічної дисципліни [1, 5]. Мета узагальненої схеми викладання клінічної дисципліни полягає в оптимізації оволодіння клінічним мисленням, наочності інформації, упорядкуванні значення кожної дисципліни, що викладається в медичному ВНЗ.

Основне завдання міждисциплінарної інтеграції полягає в активізації та актуалізації студентом, при вивченні певної теми клінічної дисципліни, раніше засвоєних знань, навичок та вмінь, які необхідні для вивчення даної теми, враховуючи при цьому інтереси наступних предметів. Найбільш адекватною формою міждисциплінарної інтеграції на сьогодні є метод формування змістовних зв’язків [2]. Методичне планування міждисциплінарної інтеграції кафедрами Буковинського державного медичного університету (кафедра педіатрії, неонатології та перинатальної медицини й кафедра внутрішньої медицини) проводиться за трьома напрямками та має методичний супровід (методичні вказівки, методичні розробки практичних занять; система дистанційного навчан-

© Т. О. Безрук, В. В. Безрук

ня (середовище Moodle) Буковинського державного медичного університету):

- 1) визначення забезпечуючих дисциплін (попередніх предметів, які є базовими щодо вивчення теми даного практичного заняття);
- 2) визначення забезпечуваних дисциплін (наступних предметів, розділи яких потребують знання даної теми практичного заняття);
- 3) визначення внутрішньопредметної інтеграції (інтеграції даної теми з попередніми чи наступними темами даної дисципліни).

У методичному супроводі кафедр вимоги до постановки навчальних цілей заняття ґрунтуються на диференційованому підході до питань практичних занять зі студентами в рівнях їх засвоєння. Міжпредметна інтеграція на кафедрах Буковинського державного медичного університету (кафедра педіатрії, нео-

натології та перинатальної медицини й кафедра внутрішньої медицини) реалізовується у вигляді вирішення клінічних ситуаційних задач із широким міждисциплінарним контекстом та використання тестів інтегрованого змісту.

Висновки: 1. Міжпредметна інтеграція є важливою складовою частиною підготовки студента-медика на додипломному етапі здобуття освіти.

2. При вивченні клінічних дисциплін студент повинен застосовувати знання та вміння, отримані під час вивчення “базових – фундаментальних” доклінічних дисциплін.

3. Застосування узагальненої схеми викладання клінічної дисципліни сприяє оптимізації процесу оволодіння клінічним мисленням, наочно показує причинно-наслідкові зв’язки, спонукає студента до систематизації знань із клінічної дисципліни.

Література

1. Інтеграція навчального процесу – основа ефективності кредитно-модульної системи навчання / П. О. Неруш, О. Г. Родинський, О. В. Мозгунов [та ін.] // Мед. освіта. – 2008. – № 4. – С. 16–17.
2. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах : [методичний посібник] / В. Є. Мілерян. – К. : НМУ, 2004. – 80 с.
3. Підготовка іноземних студентів: реалії та перспективи вивчення педіатричних дисциплін / Ю. М. Нечитайло,

В. В. Безрук, Н. О. Попелюк [та ін.] // Мед. освіта. – 2012. – № 3 (додаток). – С. 118–119.

4. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців // Освіта. – 2004. – № 8. – С. 4–5.

5. Федорчук Є. П. Підвищення ефективності вивчення судової медицини при кредитно-модульній системі навчання / Є. П. Федорчук, Н. М. Козань, В. М. Волошинович // Бук. мед. вісник. – 2011. – Т. 15, № 2. – С. 133–135.

Отримано 17.02.14